

NSJS

NEZAVISNI SINDIKAT JAVNIH SLUŽBI SRBIJE

Novi Sad, Trg Slobode 3, tel/faks: 025/42-00-93, 021/66-16-886, 023/51-57-57

e – mail: sindiso@sbb.rs, nsprv@mts.rs, nsprv.zr@mts.rs

PENZIJE I ZA “KUĆNE RADNIKE”!

Rad u crnoj zoni za mnoge angažovane u oblasti turizma, ugostiteljstva, građevinarstva, ali i tzv. kućnih poslova (kućne pomoćnice, dadilje, šetače pasa, ...) uskoro bi mogao da postane prošlost, ako se radnici u tim delatnostima izmenama Zakona o radnom angažovanju na sezonskim poslovima i zvanično svrstaju u sezonske radnike.

Kako se takav projekat delom dokazao u poljoprivredi, postavlja se pitanje koliko je realno očekivati da se prijave i ljudi koji rade kućne poslove? Elem, orači, kopači, berači i drugi poljoprivredni radnici od prošle godine i zakonom su prepoznati kao sezonski radnici. Taj potez dao je i prve rezultate pa je lane bilo 358 odsto manje radnika zatečeno je da radi na crno nego u 2018. godini.

Iz Ministarstva poljoprivrede kažu da je skoro 30.000 ljudi ušlo u legalne tokove (bilo je tek nekoliko stotina), što je nesumnjivo veliki napredak. Oni sad imaju kakvu takvu sigurnost, jer imaju penzijsko osiguranje, imaju zdravstveno u slučaju povrede na radu, a poslodavci su sigurniji jer ne moraju svakog trenutka da misle šta će im se desiti ako ih “poseti” nadležna inspekcija.

Isti scenario zaštite mogle bi, po Nezavisnom sindikatu javnih službi Srbije (NSJS), da dobiju i kućne pomoćnice, dadilje, šetači pasa, ali i sakupljači otpada, kao i građevinski radnici i/li haus majstori.

Da će se njihovim doprinosima poslednjih baviti firme, u Građevinskoj komori Srbije ne sumnjaju, ali u pogledu fizičkih lica nisu optimistični. Kažu da će zbog “srpskog mentaliteta” retko koji domaćin to i da uradi. “Građanin, fizičko lice teško da će moći (čitaj “hteti”, prim, aut.) da im on lično plaća doprinose mada za svaki posao pa čak i u kući moraju da se prijave radovi i da budu negde registrovani. Nažalost, to retko ko radi”, kažu u Komori. Kako će država motivisati davaoce poslova u domaćinstvu da počnu sa prijavama “kućnih radnika” i kako bi to moglo da izgleda, u Ministarstvu rada za sada nemaju odgovor. Sindikat se, međutim, zalaže da sistem evidencije kućne pomoćnice ili radnika koji unosi ogrev i dr. bude sličan modelu prijave radnika u poljoprivredi - ako ste danas angažovali kućnu pomoćnicu ili radnika, preko mobilne aplikacije istovremeno ih prijavite. Evidentira se broj dana tokom meseca koliko ste ih angažovali. Gazdi na kraju meseca, od Poreske uprave, na mejl stiže rešenje koliko ste je angažovali. Ako je to pet dana puta 300 dinara, to je 1.500 dinara koje treba na kraju meseca da uplatite za doprinose angažovanog radnika/ce. Time anngazovana radnica dobija mogućnost da ode kod lekara i zaradi penziju. Kao i svi sezonski radnici čije radno vreme ne sme biti duže od 12 sati i koji kod jednog poslodavca u toku godine mogu biti angažovani najviše 120 dana.

Radnici u domaćinstvima čine značajan deo globalne radne snage u neformalnom zapošljavanju i spadaju među najugroženije grupe radnika. Trenutno u svetu postoji najmanje 67 miliona radnika u domaćinstvima, ne uključujući decu radnike u domaćinstvima (dečiji rad)), a taj broj stalno raste i u razvijenim i u zemljama u razvoju. Iako značajan broj muškaraca radi u sektoru - često kao vrtlari, vozači ili batleri, ... kućni rad i dalje ostaje visoko feminiziran sektor - 80 posto svih radnika u domaćinstvima su žene. Kod nas evidencija „kućnih radnika“, nažalost, ne postoji, kao ni rešenje za njihove probleme. Retki su i sindikati koji se ovim problemom bave, ali se nadamo njihovoj podršci i solidarnosti jer je izvesno da NSJS neće odustati od bavljena ovom temom, dok se ovaj vid društvenog zla ne iskoreni.

Novi Sad, 12.02.2020.

Prof. Hadži Zdravko M. Kovač, predsednik